

**Громадська рада при
Національному агентстві з питань запобігання корупції**

04071, м. Київ, вул. Ярославська, 11, оф. 3
gromrada.nazk@gmail.com

Висновок

Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції

щодо проєктів «Порядку проведення перевірки звітності політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру» та «Форми Висновку про результати перевірки Звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру»

Громадська рада при Національному агентстві з питань запобігання корупції (далі – Громадська рада) на підставі п. 7 ч. 3 ст. 14 Закону України «Про запобігання корупції» підготувала висновок щодо «Порядку проведення перевірки звітності політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру» (далі – Порядок) та «Форми Висновку про результати перевірки Звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру» (далі – Форма Висновку).

Громадська рада на своєму засіданні розглянула проєкти Порядку та Форми Висновку перевірки фінансових звітів політичних партій і в цілому позитивно оцінює ці документи.

Позитивної оцінки заслуговують в першу чергу наміри зробити перевірку звітності партій більш ґрунтовною, особливо в частині перевірки повноти та достовірності даних, відображених у фінансових звітах. Для цього у Порядку передбачається співставлення даних із реєстрами, базами даних та з інформацією, отриманою Національним агентством з питань запобігання корупції з низки інших джерел, в тому числі інформації з мережі Інтернет. На думку членів Громадської ради, однією з ключових проблем при перевірці звітності у 2016-2019 роках була саме надмірна зацикленість на формальних порушеннях і обмеження перевірки аналізом вмісту звітів, без належного рівня уваги до порівняння даних фінзвітності з іншими джерелами інформації. Проєкт Порядку передбачає значний поступ саме у цьому напрямку.

За результатами аналізу наданого проєкту Перевірки та Форми Висновку також висловлюємо наступні пропозиції:

- до пункту 2 розділу I. *Загальні положення* додати визначення терміну «не/повноти інформації».

Пояснення: Перевірка звітності згідно із проєктом Порядку передбачає аналіз повноти та достовірності інформації, але перший розділ містить визначення лише одного з цих термінів.

- доповнити пункт 6 розділу II. *Організація і проведення перевірки звіту* формулюваннями, які передбачають можливість направлення запитів не лише державними структурами та органам влади іноземних держав, а й іноземним фізичним та юридичним особам.

Пояснення: зважаючи на те, що розпорядниками частини баз даних (зокрема Facebook Ad Library, яка містить інформацію щодо витрат на рекламу в соціальних мережах Facebook та Instagram) є приватні структури, зареєстровані за кордоном, доцільно передбачити можливість звернення і до них (лише на місцевих виборах 2020 року на рекламу в Facebook та Instagram було витрачено понад 165 мільйонів гривень). Крім цього, ЗМІ системно повідомляють про замовлення політичними партіями послуг іноземних політтехнологів та приватних лобістських структур. Така співпраця жодного разу не відображалася в офіційній фінзвітності, тож перевірка таких даних ймовірно передбачатиме звернення і до приватних фізичних та юридичних осіб, зареєстрованих в інших країнах.

- з пункту 8 розділу III. Результати проведення перевірки звіту вилучити формулювання «що не перевищує 60 днів».

Пояснення: вже найближчим часом парламент може внести зміни до Закону України «Про політичні партії в Україні» для скасування норми, яка дозволяє партіям відточувати подання фінансових звітів до завершення карантину. При внесенні таких змін доцільно буде збільшити строки перевірки, оскільки Національне агентство з питань запобігання корупції перевірятиме одразу по 3-5 звітів від однієї партії. У випадку внесення таких змін не потрібно буде вносити зміни до порядку, якщо залишити в ньому формулювання про строки, визначені Законом, без конкретизації у днях.

Зауважень та пропозицій щодо Форми Висновків Громадська рада не має.

Загальний висновок: Громадська рада при Національному агентстві з питань запобігання корупції рекомендує проекти «Порядку проведення перевірки звітності політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру» та «Форми Висновку про результати перевірки Звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру» до прийняття.

**Голова Громадської ради
при Національному агентстві з питань запобігання корупції**

К.Т. Бутко